

РЕЦЕНЗІЯ на монографію «Гіпосексуальність та її подолання»,

*підготовлену професором кафедри сексології, психотерапії та медичної психології
Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Харківського національного
медичного університету, доктором мед. наук, професором Кочаряном Г. С.*

(Кочарян Г. С. Гіпосексуальність та її подолання. – Харків. Видавець: О. А. Мирошніченко, 2024. – 390 с.)

У книзі глибоко і всебічно характеризується проблема гіпосексуальності у жінок і чоловіків. У передмові автор знайомить читачів з тими темами, які детально розглянуті в розділах книги.

У *першій главі* представлено клінічні прояви ослабленого лібідо, а також визначення гіпоактивного розладу статевого потягу (ГРСП) у сучасних міжнародних (МКХ-10, МКХ-11), а також американських (DSM-IV і DSM-V) класифікаціях. Одним із діагностичних критеріїв гіпоактивного розладу/дисфункції статевого потягу в МКХ-11, а також у DSM-IV і DSM-V називають наявність дистресу, зумовленого ослабленим статевим потягом. На думку автора, повна суб'єктивізація підходу до встановлення діагнозу (якщо людину влаштовує її гіпосексуальність або навіть асексуальність – то вона здорова, а якщо ні – то хвора) не відповідає медико-біологічному підходу.

У *другій главі* повідомляється, що ослаблене лібідо – доволі частий сексологічний симптом, який фіксують у 33,4% жінок, посідаючи перше місце серед інших таких симптомів, і у 15,8% чоловіків. Водночас ГРСП діагностують набагато рідше, адже одним із його діагностичних критеріїв є дистрес, зумовлений зниженим статевим потягом. Хоча слабе сексуальне бажання частішає з віком, проте дистрес із віком зменшується. Тому поширеність ГРСВ серед жінок залишається постійною величиною. Наводяться дані, які незаперечно свідчать про більшу сексуальну активність чоловіків порівняно з жінками. Зазначається, що мають місце помітні відмінності в рівнях поширеності слабого статевого потягу в різних культурах у діапазоні від 12,5% у чоловіків із Північної Європи до 28% у чоловіків віком 40-80 років із Південно-Східної Азії. Почуття провини через секс може опосередковувати цю асоціацію між східноазійською етнічною приналежністю і сексуальним бажанням у чоловіків.

У *третьій главі* розглянуто нейрогуморальні характеристики гіпоактивного статевого потягу, названо ділянки головного мозку, що регулюють сексуальне бажання, і реакції головного мозку на еротичні стимули.

У *четвертій главі* повідомляється про те, що гіпоактивний статевий потяг може зумовлюватися фізіологічними станами, впливом соціальних і психологічних чинників, ігноруванням сексуальних потреб жінки.

У *п'ятій та шостій главах* йдеться про зниження статевого потягу, зумовлене різними психічними та неврологічними розладами, а також ендокринною патологією, захворюваннями внутрішніх органів, пухлинами, іншими захворюваннями та станами, іонізу-

ююю радіацією, курінням, вживанням алкоголю та наркотиків.

Сьома та вісьма глави присвячені гіпосексуальному потягу, зумовленому впливом психотропних засобів, антиконвульсантів, медикаментів, які використовуються для лікування різних соматичних захворювань, і під час контрацепції.

У *дев'ятій главі* йдеться про корекцію фармакогенних сексуальних дисфункцій. Автор наводить 8 стратегій, які можуть бути корисними в усуненні/зменшенні або недопущенні розвитку несприятливих побічних ефектів ліків на сексуальну сферу.

Десята глава присвячена фармакотерапії гіпоактивного статевого потягу з використанням медикаментів різних груп.

У *одинадцятій і дванадцятій главах* наведено різні методи психотерапії, які використовують для лікування осіб з ослабленим статевим потягом.

Крім цього, книга містить 7 додатків: «Психологічне тестування гіпоактивного статевого потягу», «Статева конституція та сексуальна біографія», «Гіпосексуальний патерн поведінки», «Лібідо: семантичний (смысловий) аспект», зокрема три додатки з повним описом історій хвороби жінок з ослабленим статевим потягом.

Характеризуючи рецензовану монографію загалом, можна констатувати, що вона актуальна за своєю тематикою, добре структурована, високоінформативна, містить найсучасніші дані щодо проблеми, яка висвітлюється. Робота ілюстрована великою кількістю клінічних спостережень, включно з авторськими. Це перша і на сьогодні єдина вітчизняна книга, яка повністю присвячена панорамному поданню та обговоренню проблеми гіпосексуальності. Викладені в ній матеріали свідчать про велику ерудицію автора і його високий професіоналізм.

Книга призначена для лікарів, психологів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів і курсів, де проводиться підготовка названих фахівців; освічених людей, які цікавляться питаннями сучасної сексології. Матеріали, викладені в рецензованій праці, можуть бути використані під час післядипломного навчання клінічних сексологів (сексопатологів), психотерапевтів, психіатрів, ендокринологів, неврологів, гінекологів, урологів та медичних/клінічних психологів.

*Завідувач відділу сексопатології та андрології
ДУ «Інститут урології імені академіка
О. Ф. Возіанова НАМН України»,
д-р мед. наук, професор І. І. ГОРПІНЧЕНКО*